

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/SCGVD	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Sociologie výchovy - AVD		
Akademický rok:	2018/2019	Tisknuto:	18.08.2019 20:00

Pracoviště / Zkratka	KSA / SCGVD			Akademický rok	2018/2019
Název	Sociologie výchovy - AVD			Způsob zakončení	Zkouška
Název dlouhý	Sociologie výchovy			Forma zakončení	Kombinovaná
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Zápočet před zkouškou	ANO
Rozsah hodin	Přednáška 9 [HOD/SEM]			Počítán do průměru	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Zimní semestr	39 / -	0 / -	0 / 0	Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Rozvrh	Ano			Počet dnů praxe	0
Vyučovací jazyk	Čeština			Hodn. stup. zp. před zk.	S N
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	A B C D E F				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem kurzu Sociologie výchovy je seznámit studenty s rozdílnými interpretacemi pojmu výchova v sociologii, pedagogice, andragogice a psychologii. Přiblížit vývoj sociologie výchovy jako vědní disciplíny, pohledy paradigmatické sociologie na výchovu a vzdělávání, funkce výchovy a vzdělávání ve společnosti. Prezentovat funkci výchovy a vzdělávání při sociální a kulturní reprodukci společnosti.

Požadavky na studenta

K udělení zápočtu je nezbytné splnit všechny čtyři korespondenční úkoly uvedené ve studijní opoře, která bude zavěšena v e-learningovém systému.

Splnění zápočtu je nezbytnou podmínkou přípuštění ke zkoušce.

Zkouška probíhá formou písemného testu, na který navazuje ústní zkouška.

Obsah

1. Výchova a vzdělávání. Pedagogické, andragogické, psychologické a sociologické vymezení výchovy. Specifika jednotlivých vymezení, shody a rozdíly. Typická vymezení sociologie výchovy základních autorů oboru.
2. Sociologie výchovy jako oborová disciplína
Vznik sociologie výchovy jako oborové disciplíny. Její vývoj od sociální pedagogiky, přes sociologickou pedagogiku, pedagogickou sociologii k sociologii výchovy.
3. Paradigmata sociologie pozice výchovy v nich
Konsensualistické paradigma, strukturální funkcionalismus, a místo výchovy a vzdělávání v něm. Konfliktologické paradigma a místo výchovy a vzdělávání v něm. Interpretativní paradigma a místo výchovy v něm.
4. Akulturace, enkulturace, socializace a výchova
Významové rozdíly při používání termínů akulturace, enkulturace, socializace a výchova v sociálních vědách.
5. Kulturní dimenze výchovy a vzdělávání
Kulturní specifika výchovy a vzdělávání podle Geerta Hofstedeho, mocenská distance, individualismus a kolektivismus, maskulinita a feminita, vyhýbání se nejistotě.
6. Gender a vzdělávání

Vlivy výchovy a vzdělávání na sociální konstrukci genderu. Gender ve škole, kurikulu a vzdělávacích obsazích.

7. Sociální struktura společnosti a vzdělávání

Vzdělání a jeho vliv na konstituování sociálního statusu. Syntetický sociální status a jeho měření. Vzdělanostní nerovnost v české společnosti.

8. Sociální a kulturní reprodukce: strukturální přístup

Vzdělání a sociální a kulturní reprodukce společnosti. Efekty vzdělávacího systému podle Raymonda Boudona nebo Alana Chestera Kerckhoffa. Strukturální teorie sociální reprodukce.

9. Sociální a kulturní reprodukce: kulturní přístup

Kulturní teorie sociální a kulturní reprodukce. Basil Bernstein, Paul Willis, Jay MacLeod. Propojení strukturálních a kulturních teorií v díle Pierra Bourdieua.

10. Sociologie výchovy a práce

Vztah vzdělanosti a práce. Vzdělání jako šance na trhu práce. Kvalifikace a umístění absolventů na trhu práce. Uplatnění absolventů na trhu práce, výsledky výzkumu REFLEX.

11. Sociologie výchovy a vzdělávací politika

Statistické ukazatele vzdělanosti ve zprávách OECD, UNESCO. Vysokoškolské vzdělávání a jeho dostupnost v populaci.

12. Metody výzkumů v sociologii výchovy

Kvantitativní a kvalitativní výzkumy v sociologii výchovy. Standardizované dotazníky, metody kvalitativního výzkumu.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Bez předchozích předpokladů.

Získané způsobilosti

Student umí:

- charakterizovat vývoj sociologie výchovy jako vědní disciplíny,
- analyzovat funkce výchovy ve společnosti,
- argumentovat manifestní a latentní funkce výchovy,
- zdůvodnit funkce výchovy při reprodukci společnosti.

Student se dokáže orientovat v základní literatuře sociologie výchovy.

Student je schopen posoudit rozdíly přístupů k výchově disciplín, jako je sociologie, pedagogika, andragogika a psychologie.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.
- **Přednášející:** doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** RABUŠICOVÁ, M. *K sociologii výchovy, vzdělání a školy*. Brno: MU, 1991..
- **Základní:** O'SULLIVAN, D. *Kulturní cizinci a rekonstrukce školství*. *Sociologický časopis*, 1996, roč. 32, č. 2, s. 159-173..
- **Základní:** DOPITA, M. *Pierre Bourdieu o umění, výchově a společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 39-75, 105-125..
- **Základní:** DRUCKER, P. F. *Postkapitalistická společnost*. Přel. J. Vavroušek. Praha: Management Press, 1993..
- **Základní:** MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J. *Role rodiny a školy v reprodukci vzdělanostních nerovností*. *Sociologický pohled na úlohu víceletých gymnázií ve světle výzkumu PISA 2000*. *Sociologický časopis*, 2003, roč. 39, č. 5, s. 625-652..
- **Základní:** Havlík, R., Kořa, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002.
- **Základní:** PROKOP, J. *Škola a společnost v kritických teoriích druhé poloviny 20. století*. Praha: Karolinum, 2005.
- **Doporučená:** Katriňák, T. *Odsouzení k manuální práci*. Praha: SLON, 2004.
- **Doporučená:** Illich, I. *Odškolnění společnosti: polemický spis*. Praha: SLON, 2001.
- **Doporučená:** DOPITA, Miroslav. *Pierre Bourdieu o umění, výchově a společnosti: reflexe sociologie praxe Pierra Bourdieua v české sociologii*. Olomouc: UP, 2007.

Vyučovací metody

Monologická (výklad, přednáška, instruktáž)
 Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)
 Metody práce s textem (učebnicí, knihou)

Hodnotící metody

Známkou
 Písemná zkouška

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Pedagogika	Navazující	Kombinovaná	Andragogika	1	2012	2018	Povinné předměty	A	2	ZS
Sociologie	Navazující	Kombinovaná	Andragogika	1	1	2018	Povinné předměty 2. ročník	A	2	ZS